

Notat 2007-2

Melding om arsveksten 2006

Normal rsavlinger og registrerte avlinger

Ola Wågbo
Oddmund Hjukse

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Tittel	Melding om årsveksten 2006. Normalårsavlinger og registrerte avlinger
Forfattere	Ola Wågbø, Oddmund Hjukse
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2007
Antall sider	16
ISBN	978-82-7077-671-9
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskingene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

NILFs rapport «Melding om årsveksten» har erstattet den tradisjonsrike «Landbruksdirektørens melding om årsveksten». I de siste årene har rapporten bare kommet en gang i året, basert på den informasjonen som har vært tilgjengelig umiddelbart etter vekstsesongens slutt. Landbruksdepartementet stod for utarbeidelsen av meldingen fram til 1996. Kapittel 6 er et utdrag av de fylkesvise avlingsberegningene som vanligvis utarbeides og sendes bl.a. Fylkesmannens landbruksavdelinger hver høst.

Siktemålet med meldingen, er å avgi en foreløpig oversikt over planteproduksjonen i året før den endelige avlingsstatistikken foreligger. Meldingen bygger på vurderinger og registreringer foretatt av fylkesagronomene ved Fylkesmannens landbruksavdeling (FMLA), med basis i bl.a. oppgaver disse innhenter fra landbrukskontorene og forsøksringer. Avlingstallene for de enkelte vekstene i de ulike fylkene blir oppgitt som prosenter av normalårsavlingene for de respektive fylker. Disse fylkesvise avlingsprosentene blir veid sammen til landstall.

Førstekonsulent Ola Wågbø har skrevet kapitlene om årsveksten for 2006, mens førstekonsulent Oddmund Hjukse har skrevet kapitlet om normalårsavlingen og registrerte avlinger.

Oslo, februar 2007
Ivar Pettersen

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	VÆR- OG VEKSTFORHOLD I DE ENKELTE LANDSDELENE.....	3
2.1	Østlandet.....	3
2.2	Sørlandet.....	3
2.3	Vestlandet.....	4
2.4	Trøndelag	4
2.5	Nord-Norge	4
3	GENERELT OVERSIKT	5
3.1	Poteter.....	6
3.2	Grønnfôr.....	6
3.3	Rotvekster.....	6
3.4	Gras	7
3.5	Kulturbeite.....	7
3.6	Utmarksbeite	8
3.7	Fjellbeite.....	8
4	PRODUKSJON	9
5	FYLKES- OG LANDSTALL FOR AVLINGENE I PROSENT AV NORMALÅRSAVLINGER.....	11
6	FYLKESVISE NORMALÅRSAVLINGER 2005 – SERIER FOR NORMAL- ÅRSAVLINGER OG REGISTRERTE AVLINGER	13

1 Innledning

Meldingen om årsveksten omfatter en foreløpig beregning av avlingene for en del av jordbruksvekstene. De vekstene beregningene nå gjelder for er: grønnfôr, poteter, rotvekster, eng og beite. Beregningene for disse vekstene baseres på fylkesvise oppgaver over avlingene, oppgitt i prosent av normalårsavling. Se tabell side 12. Oppgavene over avlingene og en beskrivelse av vekstforholdene er gitt av landbruksavdelingene hos Fylkesmannen i de enkelte fylkene.

Kornavlingene er holdt utenom avlingsoversikten i meldingen om årsveksten. Dette skyldes at grunnlaget for de foreløpige produksjonsoppgavene er innveide mengder hos kornkjøperne og er i år gitt av Statistisk sentralbyrå (SSB). Disse oppgavene er langt sikrere enn de oppgavene som fylkesagronomene samler inn for korn.

Landstallene for 2006 er beregnet ved sammenveining av fylkestallene på grunnlag av arealfordelingen så langt oppgaver finnes, dvs. fram til og med 2005 og 2006 for de fleste vekstene. For beite i utmark hvor det ikke foreligger arealoppgaver, er sammenveiningen utført på grunnlag av fordelingen av fylkestallene for antall dyr på utmarksbeite.

Meldingen omfatter som nevnt foreløpige oppgaver over avlingene for jordbruksvekstene for det siste året. For oversiktens skyld har en fra og med 2003 dessuten tatt med serier for registrerte avlinger og normalårsavlinger fra 1970 og framover både for jord- og hagebruksvekster. For 2006 er det dessuten tatt med fylkesvise normalårsavlinger for de forskjellige vekstene. Dette er nærmere omtalt i kap. 6.

2 Vær- og vekstforhold i de enkelte landsdelene

2.1 Østlandet

Vær- og vekstforholdene viste store variasjoner både mellom større områder og mer lokalt. Mye snø som ble liggende lenge utover våren bidro delvis til store overvintringsskader på høstkornet. Mye ble derfor pløyd om igjen.

Regn i siste del av april og først i mai forsinket våronna. En tørr og varm periode fra 2. uke av mai til midt i måneden gjorde imidlertid at mye våronnarbeid ble utført. Fra midt i mai til slutten av måneden kom en ny regnværsperiode. Dette medførte at vårarbeidet delvis ble forsinket til de første dagene av juni.

Ved slutten av mai startet en tørkeperiode av større eller mindre lengde for de forskjellige områdene med betydelige lokale variasjoner som følge av byger. Verst rammet av tørken ble innlandsområdene, mens det til dels var bedre vekstforhold i det sørligste Østlandsområdet.

På ettersommeren kom en periode med mye regn som forsinket innhøstingen og reduserte kvaliteten for det kornet som ikke var høstet før nedbøren kom. En uvanlig lang og mild høst med rikelig nedbør gav en lang vekstsesong for graset og delvis ble mye av avlingssvikten som følge av sommertørken oppveid, men med betydelig lokale variasjoner. Mye vått vær medførte vansker for innhøstingen av poteter.

Jevnt over ble det gode vilkår for å så høstkorn og det regnes med at arealet ble holdt bra oppe. Dette til tross for at mange hadde friskt i minne at mye av arealet som ble tilsådd høsten 2005 overvintret dårlig.

2.2 Sørlandet

Snøen lå lenge og det ble en forholdsvis sen vår. I første del av mai kom en varm periode med gode vilkår for våronnarbeidet fram til det satte inn med regn ved 17. mai, som varte utover forsommeren. Sommeren ble varm med tørke i juli-august fram til det kom

store nedbørmengder sist i august. En mild og varm høst har gitt en lang vekstsesong for graset, slik at totalavlingen ble bedre enn forventet etter en redusert 1. og 2. slått som følge av den tørre sommeren. Sett under ett medførte værforholdene store variasjoner i avlingene etter jordart fra jevnt over gode avlinger til betydelig avlingssvikt. Særlig ble avlingsvikten stor for tørkesvak og flomutsatt jord.

2.3 Vestlandet

I 2006 ble det sett under ett jevnt over gode vekstforhold for Vestlandsfylkene. Vekstsesongen startet med en kald og forholdsvis sen vår. Dette reduserte 1. slåttene i deler av området. Senere ble det en varm sommer og dessuten ble det i hovedtrekk tilstrekkelig med nedbør som gav gode vekstforhold og en høy avling for 2. slåttene med noe unntak for tørkesvak jord. Høsten ble lang og mild og det ble en forlenget vekstsesong for eng og beite som bidro til å trekke avlingsnivået opp. Sommeren ble noe for tørr for fjellbeitene, spesielt i den sørligste delen av landsdelen.

2.4 Trøndelag

For Trøndelag ble vekstforholdene variable. Det ble jevnt over gode forhold i sør tilsvarende som for Vestlandet, mens avlingsnivået ble satt noe ned av for tørr sommer i den nordligste delen. Det ble en tidlig vår og våronn spesielt i sør. Det meste av våronna var ferdig til 17. mai. En kjølig periode i siste del av mai og forsommeren medførte at 1. slåttene likevel ikke ble tidligere enn normalt. Den varme sommeren senere gav gode forhold for de som fikk sådd tidligst, men reduserte avlinger av forskjellige årsaker for de som sådde senest, for eksempel spireproblemer særlig på leirjord og for rask modning av kornet, men innhøstingsforholdene ble gode. Gjenveksten ble i større eller mindre grad redusert av for lite nedbør. Det særmerkte ved vekstsesongen i 2006 var den lange høsten med høye temperaturer som gav en betydelig forlenget vekstsesong for eng og beite. Som følge av dette ble det ikke uvanlig med tre slåtter som bidro til å heve avlingsnivået.

2.5 Nord-Norge

I hovedtrekk har det vært forholdsvis gode vekstforhold i store deler av Nord-Norge i 2006, men en finner også store variasjoner. Overvintringsskader i større eller mindre omfang har i betydelig grad bidratt til dette og har nødvendiggjort ompløying av slike arealer.

Oppgaver fra deler av Nord-Norge viser en tidlig vekststart og gode vekstforhold i første del av vekstsesongen. Senere har det vært mye kjølig vær og regn i den nordligste delen, men tørt i sør og avlingsreduksjon på tørkesvak jord. Det kjølige kalde været i nord har gitt en dårlig tilvekst på ompløyd overvintringsskadet jord, men store avlinger på jord uten overvintringsskader.

3 Generelt oversikt

På landsbasis viser oppgaver fra Fylkesmannens landbruksavdelinger under normalårs avling for 2006. Dette gjelder i gjennomsnitt for jordbruksvekstene i følge avlingsutsikten ved utgangen av oktober. Det er store variasjoner fra betydelig over normalårsavlinger til temmelig lave avlinger. Dette gjelder både mellom landsdeler, fylker og for mindre lokale områder.

Det er meldt om lave avlinger fra flere fylker, men spesielt for det indre Østlandsområdet og særlig for Oppland hvor det er regnet med generelt sterkt reduserte avlinger, selv om det kan være betydelige variasjoner også der. For Vestland fylkene, Sør-Trøndelag og Østfold er det derimot regnet med et gjennomgående høyt avlingsnivå for de fleste vekstene.

For eng og øvrige fôrvekster har det vært flere fylker med gode avlinger, men til dels avlingssvikt for andre fylker har trukket ned landstallet for gjennomsnittsavlingen.

Potetavlingen viser store variasjoner, men lave avlinger i noen fylker med høyt potetareal har trukket det gjennomsnittlige avlingsnivået ned.

For korn viser en avlingsprognose fra Statistisk sentralbyrå en gjennomsnittsavling som foreløpig er beregnet til 6 prosent under normalårsnivå, mot 1 prosent under for 2005.

Kornavlingene viser store variasjoner hvor forskjellige årsaker har vært medvirkende. For høstkorn ble det til dels betydelige overvintringsskader og dette reduserte avlingene for arealer som ikke ble pløyd om. Mye nedbør etter såing førte til skorpedannelse, pakking, strukturproblemer og dårlig spiring i Østlandsområdet og for deler av Sørlandet. Senere bidro den lange tørkeperioden utover sommeren til avlingssvikt av forskjellig grad i disse områdene, særlig for deler av indre Østlandet og Aust-Agder. Den varme sommeren medførte dessuten reduserte avlinger som en følge av for rask modning av kornet. Mye regn om ettersommeren og høsten i korndyrkingsområdene sør i landet fikk betydning for avlingsresultatet. Ved tidlig såing før regnværsperioden startet om våren og ved god overvintring av høstkornet, ble det oppnådd gode avlinger av god kvalitet for de som fikk skåret kornet før regnværsperioden startet. Nedbørsperioden førte imidlertid til vanskelige bergingsforhold, forsinket skuronn, overmodning av kornet og redusert kvalitet, og mye ble av fôr kvalitet.

Avlingssvikten for korn var størst for Oppland, Buskerud og Aust-Agder, men det kan være store variasjoner også der, for eksempel etter ulikeheter for nedbør og jordart for de forskjellige deler av fylkene. Oppgavene fra fylkesmannen viser her avlinger ned til 40 prosent under normalårsavling. De beste kornavlingene ble oppnådd for Østfold, Trøndelag og de områdene av Vestlandet hvor det dyrkes korn. For disse områdene er det regnet med avlinger på og i overkant av normalårsnivå og delvis betydelig over.

3.1 Poteter

Potetavlingen er i gjennomsnitt for landet beregnet til 4 prosent under normalårsnivå. Avlingene viser store variasjoner mellom landsdeler og til dels mellom fylker i samme landsdel, foruten variasjoner innen samme fylke. Det er flere årsaker som forklarer et forholdsvis svakt avlingsresultat. Særlig har tørke i deler av landet og spesielt i deler av Oppland vært avgjørende. For Aust-Agder har dessuten en kald og regnfull vår og forsommer spilt inn. For flere fylker har mye regn og vanskelige høsteforhold, foruten tør-råteskader, bidratt til å redusere avlingen.

De høyeste avlingene ble oppnådd for Vestlandsfylkene Rogaland og Møre og Romsdal og for Sør-Trøndelag med 10 prosent over normalårsavling.

For Østlandsfylkene varierte avlingen fra normalårsavling og ned til en avling på 80 prosent av normalårsnivå for Oppland. Den dårligste avlingen er det regnet med for Aust-Agder med 75 prosent av normalårsavling.

3.2 Grønnfor

For grønnfôrvekstene er det regnet med en gjennomsnittsavling for landet på 11 prosent under normalårsnivå.

Avlingene varierer mye fra jevnt høye avlinger for Vestlandsfylkene, Sør-Trøndelag og Østfold, til avlingssvikt for deler av indre Østlandet og nordlige deler av Nord-Norge. Særlig har lave avlinger for Oppland med et høyt grønnfôrareal, trukket gjennomsnittsavlingen ned. Avlingen er der beregnet til bare 60 prosent av normalårsavling. Det er særlig den langvarige tørkeperioden siste sommer som har gitt det svake avlingsresultatet. Også Finnmark deler det dårlige avlingsresultatet med 40 prosent under normalårsavling. Mye ompløyd mark på grunn av store overvintringsskader i kyststrøkene, ga en del grønnfôrareal der en har hatt dårlig vekst på grunn av mye regn, kjølig vær og utvasking i siste del av vekstsesongen.

For Møre og Romsdal er det regnet med det høyeste avlingsresultatet med 15 prosent over normalårsavling. En kjølig vår og forsommer, en varm sommer med tilstrekkelig nedbør og en uvanlig lang og mild høst, har her gitt det gode avlingsresultatet i likhet med øvrige deler av Vestlandet og andre fylker med et godt avlingsresultat.

3.3 Rotvekster

Rotvekstene teller nå lite og det blir ikke gitt spesifiserte arealoppgaver lenger. De siste landstallene for rotvekster til fôr, er fra 2001 og viser et samlet areal på bare 3000–4000 dekar. Fra flere fylker er arealene nå så sterkt redusert at det ikke blir gitt avlingsoppgaver lenger. Det regnes med at grunnlaget for de oppgavene som gis også kan være temmelig spinkelt og usikkert.

De rapporterte avlingene viser en variasjon fra 30 prosent under normalårsavling for Oppland som den laveste avlingen og opp mot normalårsavling for fylker på Sørøstlandet, Sør- og Sørvestlandet som det beste avlingsresultatet.

Gjennomsnittsavlingen for landet er beregnet til 92–95 prosent av normalårsavling for kålrot og nepe.

Det er tørken som har gitt lave avlinger for indre Østlandet, og for Nord-Norge er det tørke i sør og en kald og våt sommer i nord som forklarer reduserte avlinger.

3.4 Gras

Avlingen for gras er i gjennomsnitt for landet beregnet til 97 prosent av normalårsavling for kunsteng og til 96 prosent for natureng. Det er tydelige variasjoner i avlingene mellom landsdelene og delvis også innen samme landsdel.

Tørke har gitt reduserte avlinger i større eller mindre grad for hele området fra indre deler av Østlandet til og med Sørlandet. Den største avlingssvikten har vært for Oppland hvor det er regnet med en avling på 35 prosent under normalårsnivå for kunsteng og 40 prosent under for natureng. Samme avlingssvikt er det regnet med for natureng i Aust-Agder hvor det er regnet med en sterk avlingsreduksjon for tørkesvak jord.

Det svake avlingsresultatet for eng gjelder ikke hele Østlandet da det er regnet med over normalårsavlinger for Østfold og avlinger på normalårsnivå for Akershus. For disse fylkene har en lang vekstsesong veid opp mye av virkningen av en tørr sommer.

For Finnmark er det i gjennomsnitt regnet med en redusert engavling som følge av store overvintringsskader i kyststrøkene. Avlingene viser imidlertid store variasjoner fra misvekst til avlinger høyt over normalårsnivå i de indre strøkene.

2006 har jamt over vært et godt avlingsår for gras for hele Vestlandet og for Trøndelag, særlig den sørligste delen. En kald vår og forsommer foruten en tørr sommer bidro til noe reduserte avlinger på tørkesvak jord for deler av området. Dette ble imidlertid oppveid av gode vekstforhold, og en lang vekstsesong når en ser området og vekstsesongen samlet. Flere har på grunn av dette fått 3 slåtter.

For kunsteng er det regnet med den høyeste avlingen for Hordaland med 10 prosent over normalårsavling. Også for natureng er det regnet med 10 prosent over normalårsavlinger som det høyeste for Østfold og Møre og Romsdal. Avlingene for natureng viser mye de samme variasjonene som for kunsteng. For noen fylker er det regnet med lavere avlinger for natureng. Dette kan skyldes variasjoner for avlingene i fylkene og for delingen av jorda på kunsteng og natureng. Da en finner natureng ofte på skrinnere og mer tørkeutsatt jord, blir det større utslag på avlingene for denne enga i tørkeperioder. For siste år kan en se dette svært tydelig for Aust-Agder hvor det er regnet med en avling på 90 prosent av normalårsavling for kunsteng mot bare 60 prosent for natureng.

3.5 Kulturbeite

Det er regnet med at avlingen for kulturbeite viser en temmelig samsvarende variasjon som eng til slått. I gjennomsnitt for landet er det regnet med 3 prosent under normalårsavling. Lavest har avlingene vært i de mest tørkerammede områder for Østlandet og Sørlandet. I særlig grad gjelder dette Oppland og Aust-Agder med avlinger på bare henholdsvis 50 og 60 prosent av normalårsavling. Østfold og Vestlandfylkene har hatt gode beiteavlinger både som følge av jevnt over tilstrekkelig nedbør og en lengre

beitesesong enn normalt. Hordaland har oppnådd den høyeste avlingen, 15 prosent over normalårsavling.

3.6 Utmarksbeite

For de fylkene som har gitt avlingstall for utmarksbruk, er det regnet med en variasjon fra 30 prosent under normalårsavling for Oppland som den dårligste avlingen, og opp mot 6 prosent over normalårsavling for Møre og Romsdal. Avlingene varierer temmelig likt avlingene for eng, med klart under normalårsavlingen for Østlandet, unntatt for Østfold. For Vestlandet og Sør-Trøndelag er det regnet med jevnt gode avlinger i overkant av normalårsnivå. Gjennomsnittsavlingen for landet er beregnet til 7 prosent under normalårsavling.

3.7 Fjellbeite

De fylkene som har gitt avlingsoppgaver for fjellbeite, har regnet med en betydelig variasjon for avlingene fra 40 prosent under normalårsavling for Oppland, til i overkant av normalårsavling med 5 prosent over for Sør-Trøndelag. Avlingen for fjellbeite er i gjennomsnitt for landet beregnet til 10 prosent under normalårsavling. Det er i betydelig grad den lave avlingen for Oppland og for Buskerud, foruten at disse fylkene har høye fjellbeitearealer som har trukket ned gjennomsnittsavlingen. Det er særlig virkning av tørke i sommermånedene som gjennomgående har gitt forholdsvis lave avlinger for fjellbeitene.

4 Produksjon

På grunnlag av foreløpige arealtall for 2006, gjennomsnittstallene for avlingene i forhold til normalårsavlingene og beregnede normalårsavlinger, er det i følgende oppstilling utført en foreløpig beregning av den samlede produksjonen for poteter, grønnfôr (inkl. rotvekster) og eng til slått beregnet som høy.

Normalårsavlingene er i prinsippet beregnet ved trend på grunnlag av de registrerte avlingene de siste 14 årene. Fra 2000 har SSB endret utvalgsmetoden. Dette har gitt så stort utslag på engavlingen fra da av, i forhold til tidligere, at avlingene ikke blir sammenlignbare. Normalårsavlingen for eng blir derfor inntil videre beregnet som gjennomsnittstall for de registrerte avlingene for årene etter at tellingsmetoden ble endret, inntil det igjen vil foreligge mange nok år for trendberegninger.

I produksjonstilskuddsstatistikkens arealoppgaver er arealet av grønnfôrvekster og rotvekster slått sammen under posten «andre grovfôrvekster» fra og med 2002. Da arealet av rotvekster til fôr nå er sterkt redusert, blir avlingstallene usikre. De foreløpige produksjonstallene for andre grovfôrvekster i tabell 4.1, er derfor beregnet på grunnlag av avlingstall for de grønnfôrvekster hvor avlinger foreligger og en anslått arealfordeling for disse vekstene

Tabell 4.1 Beregnet produksjon 2006

Vekst	Areal dekar ¹⁾	Avling i % av normalårsavling	Normalårsavling kg/da	Beregnet avling kg/da	Produksjon tonn
Poteter	140 000	96	2 614	2 535	354 900
Andre grovfôrvekster ²⁾	} 148 400	89	1 945	1 731	256 880
Eng til slått ³⁾		97	626	607	2 654 400

1) Foreløpige tall

2) Arealene av grønnfôrvekster og rotvekster er slått sammen under «andre grovfôrvekster» fra 2002. I dette arealet inngår dessuten arealet av korn til krossing

3) Engavling til slått beregnet som høy

Til sammenligning viser oppstillingen nedenfor SSBs registrerte tall for arealer, avlinger og produksjon for 2005 foruten NILFs beregnede normalårsavlinger og avlinger i prosent av normalår.

Avlingen for andre grovfôrvekster er beregnet ved sammenveining av avlingstallene for det enkelte vekstene etter arealfordelingen. Den gjennomsnittlige normalårsavlingen for disse vekstene er beregnet delvis ved trend for noen vekster og delvis som gjennomsnittstall.

Tabell 4.2 Registrert produksjon 2005 ifølge SSB

	Areal dekar	Normalars- avling kg/da	Registrert avling kg/da	Avling i % av normalars- avling	Produksjon tonn
Poteter	137 300	2 619	2 305	88	316 600
Andre grovfôr- vekster	155 400	2 055 ¹⁾	1 808 ¹⁾	88	280 900
Eng til slatt ²⁾	4 374 400	630	607	96	2 653 600

1) Veid gjennomsnitt av avlingene for de forskjellige vekstene

2) Engavling til slatt beregnet som høy

5 Fylkes- og landstall for avlingene i prosent av normalårsavlinger

Tabell 5.1 gir en sammenstilling av avlingene i 2006 i prosent av normalårsavlingene for poteter, rotvekster, eng og øvrige fôrvekster, fylkestall og tall for landet i gjennomsnitt.

Tabell 5.1 Fylkes- og landstall i gjennomsnitt for avlingene i 2006 for vekstene grønnfor, poteter, rotvekster, eng og beite oppgitt i prosent av normalarsavling

	Grønnfor	Poteter	Fornepe	Kalrot	Forbete	Formargk.	Kunsteng	Natureng	Kult.beite	Utm.beite	Fj.beite
Østfold	110	90	100	100	100	110	105	110	110	105	
Akershus	100	100	100	100	100	100	100	98	100		
Hedmark	95	100	95	95	90	90	95	95	90	90	95
Oppland	60	80	70	70			65	60	50	70	60
Buskerud	80	100	80	80	80		80	80	80	80	80
Vestfold	100	90					90		90		
Telemark	95	94					95	91	95	92	95
Aust-Agder	90	75					90	60	60	75	100
Vest-Agder	100	100	100	100	100	100	95	95	95	100	95
Rogaland	100	110	100	100	100		105	100	105		90
Hordaland	110	100					110	105	115	105	95
Sogn og Fjordane	105	98	93	93	100		106	104	102	101	101
Møre og Romsdal	115	110					107	110	110	106	102
Sør-Trøndelag	110	110					105	105	95	105	105
Nord-Trøndelag	100	97					100	100	100		
Nordland	96	90	95	95			100	100	98	95	93
Troms	87	97	90	90			102	100	102	102	102
Finmark	60	100					95	90	-		
LANDET	89	96	95	92	100	94	97	96	97	93	90

6 Fylkesvise normalårsavlinger 2006 – Serier for normalårsavlinger og registrerte avlinger

I tabell 6.1 er det gjengitt fylkesvise normalårsavlinger for 2006 for jord- og hagebruksvekster. I tabell 6.2 og 6.3 er det gjengitt registrerte avlinger og normalårsavlinger på landsbasis for et utvalg av vekster fra 1970.

Normalårsavlingene beregnes som trendframregning av de foregående års avlinger. Ordinært legges 12 tre-års glidende gjennomsnitt av de registrerte avlingene til grunn. Totalt er det dermed 14 års registrerte avlinger som ligger til grunn. Trendberegningen foretas ved lineær regresjon med minste kvadraters metode.

For de fylker en har manglende avlingsregistreringer, beregnes det ikke normalårsavlinger for vedkommende vekst.

Beregningen av grasavlingene, dvs. eng til slått i alt beregnet som tørt høy, ble lagt om fra 1997. Inntil 1997 ble engavlingene omregnet til tørt høy på grunnlag av energiinnholdet, mens avlingene deretter er omregnet til tørt høy via tørrestoffinnholdet. Den nye metoden gir et lavere avlingsnivå. Ved omleggingen justerte SSB avlingene tilbake til 1995. I samråd med SSB har NILF justert avlingene videre tilbake til 1990. Ved årets beregninger har det vist seg at engavlingene for de seinere også har inneholdt gras opptatt på beite mens disse avlingstallene kun skal omfatte høstet gras. SSB har justert serien for engavlinger tilbake til 2000. På grunn av kort sammenliknbar periode har en ved årets beregning kun beregnet en normalårsavling for gras for 2006. Denne er beregnet som gjennomsnittet av årene 2000–2005.

Fra 1996 overtok SLF (tidligere LPC) avlingsregistreringene for hagebruksvekstene. Tidligere hadde SSB ansvaret for hagebruksstatistikken. Overgangen ga et brudd slik at en heller ikke her har lange nok sammenliknbare serier til beregning av normalårsavlinger med det antall år som ordinært legges til grunn (12 år). Normalårsavlingene er likevel trendberegnet med det antall år en har avlingsregistreringer. For de fleste vekstene vil det bety årene 1996–2005. For en del av vekstene foretok SLF også avlingsregistreringer fra 1991/92. For disse vil da beregningene være basert på årene 1992–2005. Fra 2005 overtok SSB igjen ansvaret for hagebruksstatistikken. Denne utarbeides på samme grunnlag som statistikken fra SLF slik at en fortsatt har sammenliknbare serier for normalårsavlingsberegningene.

Tabell 6.1 Fylkesvise normalårsavlinger 2006. Kg/da

Vekst	Landet	Østfold	Akershus	Hedmark	Oppland	Buskerud	Vestfold	Telemark	A-Agder	V-Agder	Rogaland	Hordaland	Sogn+Fi.	Møre+R.dal	S-Tr.lag	N-Tr.lag.	Nordland	Troms	Finmark	
Jordbruksvekster																				
Hvete	470	455	480	548	469	457	456	408	293	425	425	278	283	210	401	408				
Bygg	382	373	390	420	392	375	371	309	239	327	413	0	210	251	388	351	193			
Havre	424	429	458	405	414	441	438	384	309	419	386	0	0	195	371	310	240			
Korn i alt	417	435	439	433	405	421	437	354	258	366	414	278	232	245	385	350	200			
Oljevekster	172	168	169	184	183	164	180	154							103					
Potet	2641	2461	2938	2785	2750	2480	2611	2627	2004	1754	2756	1637	2020	2797	2156	2675	1443	2048	1811	
Førraps og førmargkål	1955																			
Eng i alt ¹	626																			
Reigras, 1-årig	2521	2819	2157	2452	2454	2110	2903	2069	2529	3230	3792	2783	3368	2592	2477	2637	2717	1990	1423	
Grønnfôr, konvekster	1497	1744	1672	1759	1606	1415	1623	1407	1536	1285	1718	1490	2235	1741	1611	1569	1377	1181	1192	
Engfrø	58	55	49	57	51	45	60	48	56							59				
Høebruksvekster																				
Blomkål	1570	759	1808	1583	1479	1829	1153	1379	932	918	1632		1451			1434	227			
Sommer- og høsthv.kå	2489	3035	3566			2742	2244		2107		1537		2259			2463				
Vinterhvitkål	5067	7739	4747	5013	3996	4241	3082	3499	6830		4319		3603		2593	3907	686			
Rosenkål	695	589				651	727				734									
Kinakål	2230	1609	1952	2390	2557	2234	1259		4640		2597					2787				
Rodkål	4842	5921					4344									4559				
Brokkoli	989	855	713		792	1126	987			1549	1569									
Gulrot	3523	3131	2087	4257	1755	4905	3736	2999	2878	2529	3387	2290	2968	6520	3558	3549	3172	624		
Purre	1732	1090	2539	1543	1188	1750	1650	1191	1950	1495	1617	1945				2277				
Matløk	2754	2487		3176	2888		2716	2206		1983	1535									
Salatagurk	576	259	491	138	579	662	248		170	448	668	242		400		947				
Tomater	400					376	324	488	261		385			172						
Reddiker	580																			
Krusespissle																				
Agurker (friland)	2998	3019							3053											
Bønner	975																			
Konserver ertre	661																			
Knollselleri	1760	1900	1877		1977	2049	1588		2909		1389									
Silkselleri	2143	1824				3983	1249				2286									
Rotpersille	721	780					562													
Rødbeter	4106	4076				4841	1596		4359											
Isbergsalat	1911	1233	2505			2019	2028	2374		2109	1611					2606	1289	2096		
Kålrot til mat	3175	3288	3518	3594	3386	4047	2685	4504	1828	786	2868	915	2515	2676	2545	3274				
Epler i alt	746		602	418		983	1170	958	118		781	826	614	394						
Pærer	435					345		571			863	544	625	521						
Pærer	384			318		435		653	368		301	582	477	382						
Plommer	394							553			340	234								
Moreller	248							327				241								
Moreller	248							327				241								
Kirsebær	644							96				359	603							
Solbær	321	192				352	96	216				756	565	802	562	622	225	78	345	
Jordbær	623	441	762	620	775	760	575	516	436	642	960	554	565	802	562	622	225	78	345	
Bringebær	663	286	331	537	612	565	531	336	259	330	625	554	823	1037	503	418				

¹ Avlinger av all eng til slått omregnet til tørr høy. Gjennomsnitt årene 2000-2005

Tabell 6.2 Registrerte avlinger i kg/dekar. Landet 1970–2005

År	Jordbruksvekster ¹										Hagebruksvekster ⁵						
	Korn i alt	Hvete	Rug ²	Bygg	Havre	Eng i alt ³	Raigras	Grønnfôr	Rotv. ⁴	Poteter	Oljev.	Blomkål	Hodekål	Gulrot	Løk	Epler	Jordbær
1970	294	281	274	274	286	320	601	3751	2033	4877	2274	151	1204	3596	3030	2352	787
1971	297	347	352	352	291	306	654	3917	2197	5270	2118	138	1350	3511	3255	2646	868
1972	281	334	292	292	265	311	660	3796	2089	4894	2029	137	1197	3427	3427	2199	828
1973	308	388	362	362	292	326	665	3700	2048	5374	2140	162	1296	3298	3384	2507	897
1974	355	417	317	317	351	353	667	4352	2359	5853	2580	183	1288	4271	3334	2650	872
1975	254	331	260	260	245	256	597	3454	1855	4559	1698	139	1210	3678	3236	2494	959
1976	284	328	307	307	280	282	625	3311	2009	4107	1865	143	1167	3195	3319	2488	920
1977	344	361	329	329	336	355	681	4214	2203	4865	3340	185	1397	3322	3340	2610	927
1978	352	378	326	326	342	363	709	4072	2151	5267	2494	178	1389	3761	3682	2850	965
1979	317	387	167	167	294	354	667	3519	2026	4168	2028	149	1297	2909	2991	2596	907
1980	342	406	108	108	326	362	704	4255	2182	5486	2385	145	1385	4179	3809	2895	1005
1981	343	463	120	120	325	356	696	4063	2175	5042	2195	143	1441	3732	3140	3179	780
1982	362	414	135	135	360	359	673	3938	1862	5508	2251	169	1417	3854	3717	3296	1019
1983	317	389	193	193	308	318	696	3885	1871	4940	2055	150	1392	3490	3323	3133	964
1984	424	518	177	177	371	474	734	4594	2164	6201	2549	176	1474	4226	3761	3555	928
1985	349	405	147	147	325	366	702	4241	2080	5635	2365	136	1388	3769	3326	2981	930
1986	310	389	42	42	299	302	678	3983	2113	5419	2325	133	1326	3460	3303	3116	857
1987	360	413	148	148	324	383	684	4408	1859	5327	2103	159	1343	2867	3189	3089	915
1988	296	326	28	28	297	285	707	4170	1932	6119	2603	128	1498	4866	4300	3469	772
1989	331	365	172	172	337	314	665	3783	1803	5344	2424	143	1519	4419	3819	3971	788
1990	440	466	261	261	415	466	573	3483	1830	5811	2590	139	1515	4570	3996	4244	835
1991	402	465	312	312	367	425	569	3286	1718	5455	2275	127	1531	4371	3762	3495	843
1992	281	353	260	260	278	256	517	3146	1485	5298	2662	130	1627	4457	3675	3499	663
1993	383	511	392	392	365	359	560	3286	1539	5293	2496	173	1805	3968	3835	3719	948
1994	284	284	225	225	294	268	537	3538	1599	5267	2309	133	1550	4300	3796	3302	668
1995	351	475	355	355	312	379	518	3026	1484	4927	2224	154	1640	4484	3595	3573	775
1996	403	453	325	325	390	397	532	3117	1522	4770	2313	159	1640	4379	3564	3449	598
1997	388	431	281	281	380	380	545	2931	1546	5662	2623	156	1725	4772	3654	3131	465
1998	405	469	404	404	371	418	549	3049	1598	4995	2684	154	1542	4504	3431	3263	506
1999	371	445	392	392	342	389	555	2917	1521	4792	2560	163	1605	4735	3780	3096	587
2000	398	461	456	456	357	420	648	3087	1837	4312	2292	159	1590	4793	3570	3142	542
2001	372	407	290	290	353	389	659	3047	1593	4303	2570	177	1536	4874	3531	2824	559
2002	349	410	202	202	328	348	623	2785	1676	4928	2598	162	1598	4928	3615	2964	543
2003	394	461	203	203	362	393	594	2506	1257	594	2554	150	1591	4795	3729	2920	527
2004	440	477	204	204	423	423	626	2646	1455	2794	2794	180	1595	4998	3417	3169	724
2005	399	489	489	489	361	376	607	2305	168	1694	4919	168	1694	4919	3523	2866	596

1) Avlinger med 15 % vann for korn

2) Avlingsvariasjoner pga. endringer i statistikkgrunnlaget. Slått sammen med rughvete fra 2002

3) All avling fra eng til slått omregnet til tørr høy. Inntil 1980 beregnet på grunnlag av energiinhold, på grunnlag av tørrstoffinnhold deretter. Serie fom. 2000 ikke sammenliknbar med tidligere år.

4) Kålrot og fommepe. Inkl. forbete fom. 1979. Slått sammen med grønnfôrvekster fra 2002

5) Endret statistikk fra 1996

Tabell 6.3. Normalårsavlinger kg/dekar. Landet 1970–2006

År	Jordbruksvekster ¹										Hagebruksvekster ⁴						
	Korn i alt	Hvete	Rug ²	Bygg	Havre	Eng i alt ³	Raisgras	Grønnfôr	Rotvekts.	Poteter	Oljev.	Blomkål	Hodekål	Gulrot	Løk	Epler	Jordbær
1970	263		305	263	257	263	603			2068							
1971	281	318	282	276	287	287	601			2147							
1972	288	325	300	282	299	299	604			2168							
1973	299	335	316	291	316	316	618			2202							
1974	313	359	343	303	333	333	641			2215							
1975	329	385	361	317	351	351	663			2269							
1976	337	402	366	323	357	357	671			2279							
1977	336	405	356	323	350	350	671			2195							
1978	332	400	347	320	343	343	671			2108	174						
1979	335	394	340	323	343	343	683		4978	2126	173						
1980	337	394	315	324	348	348	695		4872	2180	172						
1981	342	400	287	327	356	356	707		4857	2237	168						
1982	346	417	205	329	363	363	709		4798	2227	161						
1983	355	429	145	340	371	371	708		4912	2272	155						
1984	358	433	110	343	368	368	704	4021	4964	2263	152						
1985	368	443	90	351	383	383	710	4105	5167	2295	155						
1986	375	453	86	351	395	395	722	4204	1997	5402	155						
1987	382	466	70	353	406	406	731	4330	2037	5725	152						
1988	377	462	57	346	398	398	724	4388	2021	5890	147						
1989	360	443	36	333	374	374	714	4383	1988	5997	141						
1990	346	414	44	323	350	350	699	4316	1908	5967	137						
1991	347	395	80	330	344	344	699	4165	1859	6002	139						
1992	361	396	149	346	361	361	699	3923	1799	5906	143						
1993	367	396	212	351	368	368	699	3629	1715	5816	144						
1994	364	409	268	347	361	361	699	3343	1620	5616	141						
1995	348	398	302	338	336	336	699	3160	1526	5483	141						
1996	342	405	345	334	325	325	699	2972	1432	5262	143						
1997	344	408	375	336	330	330	699	2843	1357	5075	147						
1998	359	432	407	348	350	350	699	2714	1317	4977	153						
1999	380	453	424	363	374	374	699	2659	1340	4954	156						
2000	388	463	435	367	389	389	699	2628	1366	4891	159						
2001	392	468	446	364	399	399	699	2677	1440	4717	160						
2002	388	459	435	357	374	374	699	2769	1502	4501	164						
2003	389	450		357	367	367	699	2823	1593		169						
2004	394	445		362	412	412	699	2773	1602	2546	170	1545	5032	3526	2775	676	567
2005	394	451		373	421	421	699	2658	1580	2619	172	1549	5056	3526	2767	722	598
2006	417	470		382	424	424	699	2521	1497	2641	172	1570	5067	3523	2754	746	623

1) Avlinger med 15 % vann for korn

2) Avlingsvariasjoner pga. endringer i statistikkgrunnlaget. Slått sammen med nughvete fra 2002

3) Trendberegnet inn til 1990. Kun beregnet for 2006 deretter pga. endret avlingsberegning (gjennomsnitt årene 2000-2005).

4) Kun trendberegnet fra 2004 pga. ny avlingsstatistikk fra 1996